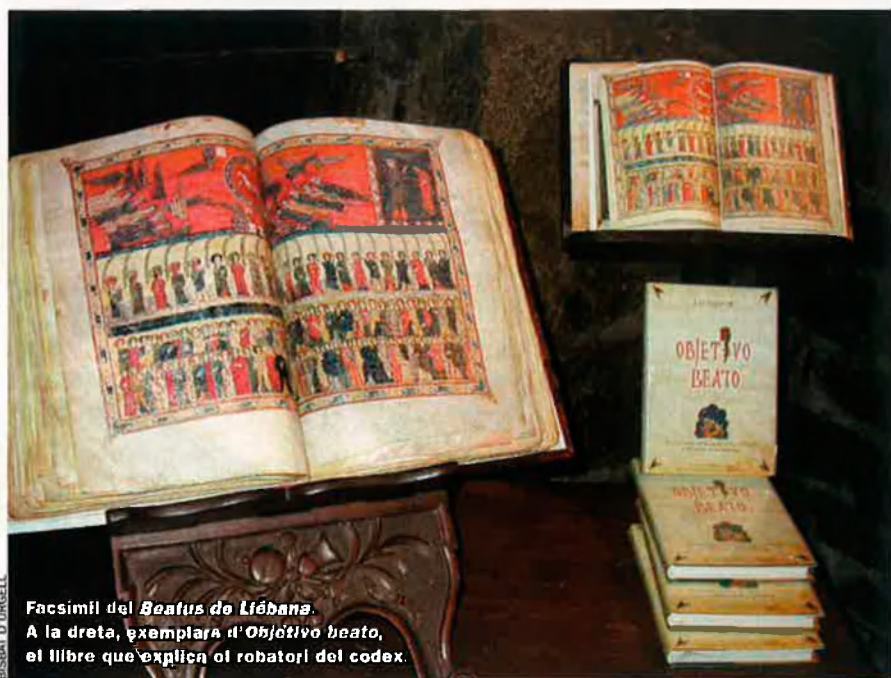

Ni el més imaginatiu dels guionistes de Hollywood podia haver concebut una història com la del robatori del *Beatus de Liébana* del Museu Diocesà d'Urgell. Hi ha acció, sexe, una fuga i, afortunadament, un final feliç. Tot plegat, explicat en un llibre firmat per l'agent que recuperà el còdex.

L'art de robar

Facsimil del *Beatus de Liébana*.
A la dreta, exemplar d'*Objetivo Beato*,
el llibre que explica el robatori del còdex.

Leditorial Taberna Libertaria acaba de publicar un llibre que reproduceix la rocambolesca investigació policial que va permetre recuperar el *Beatus de Liébana*, un valuós còdex del segle X que va ser robat al Museu Diocesà de la Seu, a Lleida, el 29 de setembre del 1996, i que va ser recuperat a la consulta d'un psiquiatre valencià el 21 de gener del 1997. Nou anys després que s'emportessin el còdex, valorat en 12 milions d'euros, l'home que va idear i finançar el robatori es troba encara en lloc desconegut, i la Guàrdia Civil, que va investigar el cas, només en té unes empremses i una fotografia poc aclaridora. Durant anys es va creure que el "cervell" del robatori es deia Gilbert Julien Ollier, però sembla que aquest només

era un nom fals. El 2001, després que el lladre ja hagués estat detingut, jutjat i empresonat, es va fugar en el primer permís en dos anys concedit per la presó de Lleida. Va ser llavors quan, en la nova cerca i captura del lladre, es va detenir a l'aeroport madrileny de Barajas el vertader Gilbert Julien Ollier, un ciutadà francès que no tenia res a veure amb el lladre del *Beatus* i que no sabia que aquest utilitzava la seva identitat. En descobrir-se la impostura, per tant, la policia s'havia quedat sense cap rastre del lladre; ara, això sí, amb una postal que aquest envià després de la fuga, des del Brasil.

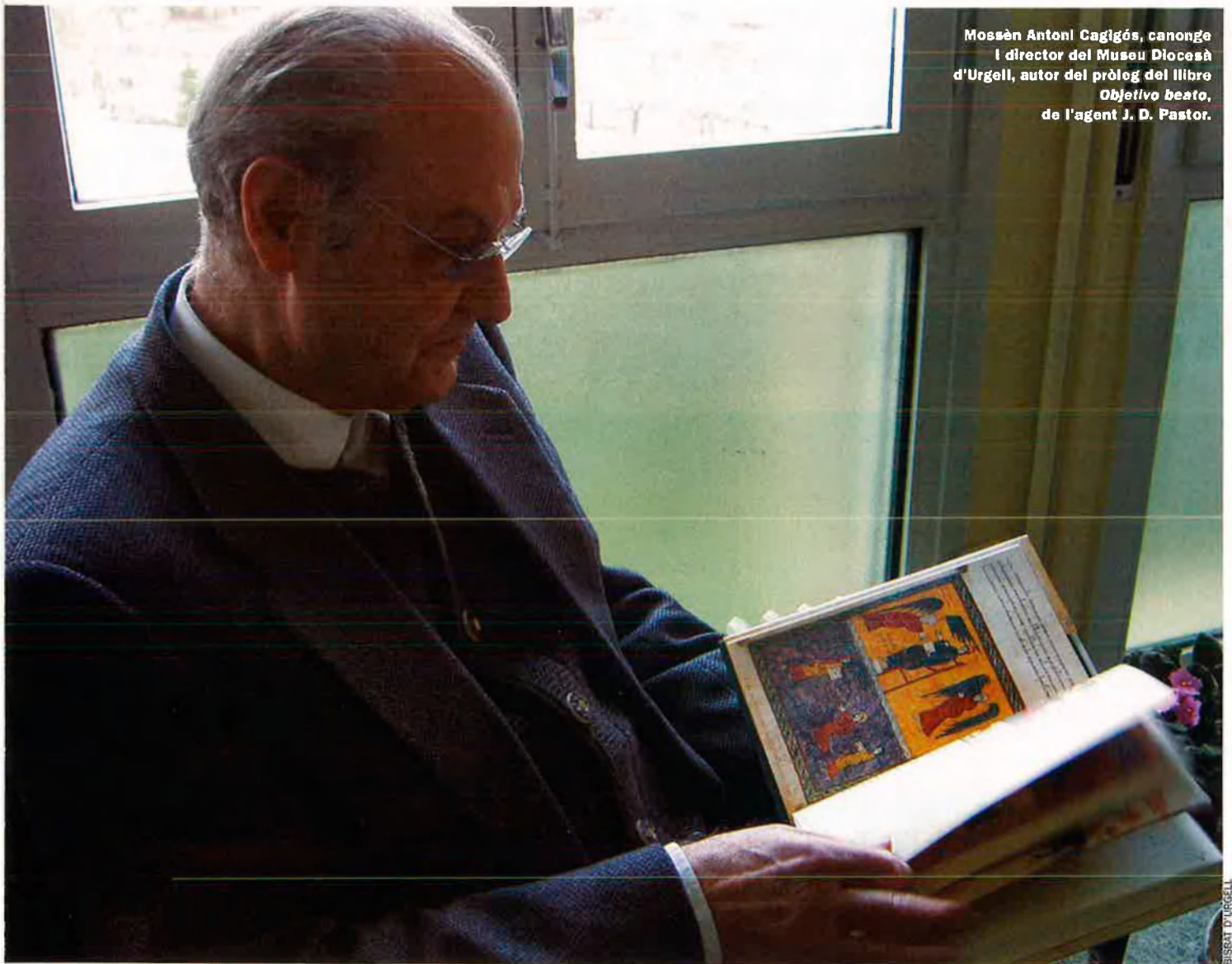
Tota aquesta estrafolària història, a la qual poca cosa podria afegir un guionista de *thrillers*, s'explica amb pèls i senyals en el llibre *Objetivo Beato*, que

es va presentar el passat 18 d'abril a les dependències de la direcció general de la Guàrdia Civil a Madrid i que ha estat redactat per l'agent J. D. Pastor, un dels que van dirigir la investigació policial. Antoni Cagigós, canonge i director del Museu Diocesà de la Seu, ha prologat l'obra.

En el llibre s'explica que la Guàrdia Civil va detenir el 21 de gener del 1997 a València una persona que, des que havia entrat a l'estat espanyol uns mesos abans, es feia passar pel ciutadà francès Gilbert Julien Ollier. Així doncs, el sospitós va aconseguir enganyar amb el nom fals tant els guàrdies civils com l'Audiència de Lleida, que fins i tot arribà a jutjar-lo i condemnar-lo amb aquesta identitat inventada.

Durant la seva estada a la presó lleidatana, a banda de comportar-se sempre exemplarment, va deixar clara la seva cultura exquisida. Fins va tenir temps de guanyar-hi un concurs literari, concretament, de poesia escrita amb un castellà excel·lent, tot i que mesos abans, durant el judici celebrat a l'Audiència de Lleida, havia exigit la presència d'un intèrpret al·legant que no entenia ni el català ni el castellà. La seva fuga, el novembre del 1998, va convertir en pròfug l'autèntic Gilbert Julien Ollier, el ciutadà francès de qui va usurpar la identitat interceptat a Barajas el 2001. El cap del robatori havia enganyat jutges, fiscals, policies, funcionaris de la presó i fins i tot el seu nuvi, que va ser qui el va delatar per despit. Les úniques pistes de què disposa ara la Guàrdia Civil és que és francès i que va estar ingressat en un centre psiquiàtric de l'estat veí abans d'arribar a Catalunya (el còdex va ser recuperat el gener del 1997 a la consulta del psiquiatre valencià que el tractava).

Un personatge singular. Sens dubte, l'enginyer del colp és un autèntic professional del robatori de patrimoni artístic. Va tramitar tota la seva documentació a l'estat espanyol a nom de Gilbert Julien Ollier des de l'any 1995 i té contactes amb galeries, cases de subhastes i milionaris sense escrúpols afeccionats a les obres d'art. A més, disposa de molts diners, ja que els responsables de la investigació policial estan convençuts que ha venut al mer-

Mossèn Antoni Cagigós, canonge i director del Museu Diocesà d'Urgell, autor del pròleg del llibre *Objetivo beato*, de l'agent J. D. Pastor.

El lladre del 'Beatus' va ser detingut a València el gener del 1997, després de ser delatat, per despit, pel seu amant, un jove de Barcelona

cat negre un full arrenca del *Beatus* valorada en 781.000 euros. L'única pista fiable que tenen del lladre són les empremtes dactilars. També disposen d'una fotografia, però el fugitiu, amant de l'art fins al punt de folrar-se les puntes

dels dits amb cel·lofana per no deixar greix al *Beatus*, va portar el cap rapat des d'abans de la seva detenció per facilitar un eventual canvi d'imatge.

El lladre del *Beatus*, un devot de l'art que regentava una acadèmia d'anglès a

El robatori del còdex es va produir el 29 de setembre del 1996, [...] a plena llum del dia i amb violència

Sallent (Bages), va ser detingut el gener del 1997 a València després de ser delatat, per despit, pel seu amant, un jove de Barcelona, i pel germà bessó d'aquest. El còdex va ser recuperat a la consulta del psiquiatre valencià Alonso García del Moral, que també va ser arrestat. El procés judicial, després de celebrar-se el judici a l'Audiència de Lleida, va acabar al Tribunal Suprem, que va establir diverses penes. L'ingrés a la presó de cinc acusats va ser immediat: els dos bessons, dos dels autors materials de l'assalt al Museu de la Seu, i el ciutadà francès, que va obtenir ràpidament la qualificació de tercer grau a la presó de Lleida gràcies al seu bon comportament.

El robatori del còdex es va produir el 29 de setembre del 1996. Els lladres

van assaltar el Museu Diocesà de la capital de l'Alt Urgell a plena llum del dia i amb violència, i van sortir corrent amb el manuscrit a la mà. Un sistema semblant, de fet, al que utilitzaren els lladres que es van emportar *El crit*, de Munch, l'agost passat a Oslo. Quan l'obra va tornar a la Seu, el Museu Diocesà va doblar les mesures de seguretat amb la col·locació de sensors especials, càmeres de televisió en punts estratègics, reixes i automatització dels accessos principals. A més, ara s'ha d'entrar al Museu a través del claustre, de manera que un hipotètic lladre hauria de recórrer més camí per sortir del recinte. Les principals peces del Museu Diocesà també disposen de sensors.

El precedent d'Erik el Belga. Les especials característiques del robatori del *Beatus* han convertit el ciutadà francès que va idear el "cop" en una llegenda que té d'il·lustre precedent en terres lleidatanes René Alphonse van der Berghe, "Erik el Belga", un ciutadà flamenc que avui gaudeix d'un agradable retir a la costa del Sol i que és conegut arreu com el lladre d'art sacre més important del món. Erik el Belga va robar als anys setanta en desenes d'esglésies del Pirineu. L'any 1979 va fer un dels seus cops més sonats a Roda d'Isàvena. Una nit de desembre van desaparèixer del temple diverses peces d'art romànic i gòtic. El 1995 va tornar al lloc dels fets convertit en un important mecenes i penedit dels seus actes produïts quinze anys abans. Tot i que mai no es va poder provar, l'ombra d'Erik el Belga també va planar uns anys abans, el 1972, sobre la petita localitat pallaresa d'Abella de la Conca, quan va desaparèixer el retaule gòtic de l'església. L'obra es va poder recuperar anys després als EUA i ara està degudament protegida al Museu Diocesà de la Seu d'Urgell, el mateix que acull el *Beatus de Liébana*.

L'increment de mesures de seguretat en aquest museu també s'ha estès en els últims anys a moltes esglésies dels Pirineus que atresoren obres romàniques o gòtiques, tot i que ja en queden ben poques de valuoses, perquè la major part s'han traslladat a diversos museus.

Anna Sàez

Dos quan s'aneguen

Sebastià Alzamora

Una mena de grogor

Com les innòcues espines de *souvenir* a la testa coronada d'en Carod que a Terra Santa en Maragall retratava, així el fibló espuntat i flàccid del mal anomenat humor català... Poques comunitats nacionals tenen tan poc sentit de l'humor com la catalana, i encara són més infreqüents les que agreugen aquesta mancança amb un sentit tan exagerat del ridícul –que molt sovint ens porta a fer-lo, el ridícul, de manera inapel·lable–. Contra l'opinió més estesa, l'ànima del poble català no sembla dotada per a la ironia, sinó per a la broma cagada –que és la brometa reactiva i condescendent amb què es respon tot allò que ens confirma en el nostre estimat victimisme, sense el qual no sé què faríem. Però la ironia, una de les potències del raciocini i que serveix, entre altres coses, per afrontar amb elegància les situacions poc decoroses, brilla aquí per la seva absència.

Així, qualsevol collonada és suficient perquè el bon català ajupi el cap i s'hi endugui les mans, tement que no li caigui un calbot que, no sap per què, té la sensació de merèixer. N'hi ha prou amb qualsevol sortida de to comesa per algun personatge o entitat que representi la comunitat perquè el bon català temi que el cel caigui damunt del seu cap. El darrer exemple l'hem vist amb l'esmentada fotografia d'en Carod i en Maragall amb un bibelot a Jerusalem: per descomptat que es va tractar d'una efusió desafortunada, fruit d'una proverbial falta de sentit de l'oportunitat, i que podia causar el greuge d'altres persones –sobretot quan es tracta de persones tan fàcils d'agreujar com els creients de qualsevol confessió religiosa–. Per tant, que algú s'enfadi perquè consideri que aquests capteniments són impropis i censurables en persones amb una projecció pública important (i més quan aquesta projecció se substancia en una delegació de la Generalitat en viatge oficial, encapçalada pel president i pel líder del segon partit en el Govern) és molt comprensible.

El que ja no ho és tant és que molts s'estripin les vestidures per un suposat mal gairebé irreparable que aquests personatges es veu que haurien infringit a Catalunya amb les seves ocurrencies. Determinades situacions només poden ser dignament comportades amb l'indispensable punt d'ironia que les distancia i les situa al lloc que els correspon. Però mentre continuem convertint qualsevol bajanada en una tragèdia col·lectiva i sentint aquesta imperiosa necessitat de demanar disculpes per tot a tothom, ens lluirà el pèl del malalt del fetge que no entén per què se'l miren malament, i resulta que és perquè està groc.